

Innovatie financiële sector blijft achter

9-3-2011 13:27:52

Bedrijfsinnovatie naar nieuw dieptepunt

9 maart 2011, 10:35 uur | FD.nl

Door: Richard Smit

Nederlandse bedrijven halen steeds minder omzet uit nieuwe producten en diensten. Vergeleken met het jaar ervoor kwamen die in 2010 met 5% minder vernieuwing. Het innovatieprogramma van de overheid zal daar weinig verandering in brengen.

Dat blijkt uit onderzoek van de Erasmus Universiteit onder 11.000 bedrijven dat vanmiddag in Rotterdam wordt gepresenteerd. Hoewel de Nederlandse economie het voor groei moet hebben van innovatie, staat de aandacht voor innovatie op het laagste punt in vijf jaar. Daardoor kwam er bijna 3% minder omzet uit nieuwe producten en diensten.

Sectoren die meer dan gemiddeld innoveren, zijn de ICT en zakelijke dienstverlening. Zeker in de ICT, waar bedrijven te maken hebben met snelle veranderingen, is men al jarenlang in staat slimmer te werken. De ene technologie ligt nog maar net in de winkel, terwijl de volgende technologie al voor de deur staat.

Financiële sector

Achterblijvers in innovatie zijn de financiële sector en de bouwbedrijven. Die werken ook weinig samen met andere ondernemingen en kennisinstellingen. De noodzaak om daar meer te innoveren wordt versterkt doordat deze sectoren voor een groot deel van de werkgelegenheid en bruto toegevoegde waarde in Nederland zorgen.

De uitkomsten tonen bovendien aan dat het rendement op de innovatiebestedingen verslechtert. Simpelweg meer geld pompen in R&D zal daarin weinig veranderen, zegt onderzoeker Henk Volberda, hoogleraar Strategisch Management. Om die reden geeft hij het innovatieprogramma van het ministerie van EL&I gericht op negen topsectoren weinig kans van slagen.

'Research en development'

'Veel bedrijven proberen hun concurrentiekracht te vergroten door investeringen in research en development', zegt Volberda. 'Bij EL&I kom ik dezelfde redenering tegen. Maar innovatie is meer dan technologie. Het is de innovatieparadox: Nederland heeft wel veel kennis en patenten in huis, maar we weten dat niet voldoende te commercialiseren.'

De Erasmus Concurrentie en Innovatie Monitor toont volgens de hoogleraar aan dat Nederlandse bedrijven eerst moeten investering in slimmer werken, flexibel organiseren en dynamisch leidinggeven. Die zogenaamde 'sociale innovaties' leiden tot beduidend betere bedrijfsresultaten dan eenzijdige investeringen in R&D. Ze verklaren driekwart van het innovatiesucces, en technologische innovaties een kwart.

Sociale innovatie

Een lichtpuntje is volgens de onderzoekers dat investeringen in sociale innovatie in 2010 fors (13%) zijn toegenomen dan de jaren ervoor (5%). Bedrijven die daar geld aan besteden, scoren 31% beter op innovatie en productiviteit (21%) dan andere bedrijven.

Bedrijven die investeren in sociale innovatie boeken ook hogere bedrijfsresultaten. Ze investeren twee keer zo veel in R&D en weten het rendement op die bestedingen te verviervoudigen.

Aandeelhoudersoriëntatie

De reden waarom bedrijven zo weinig vernieuwen, is dat ze meer op prestaties op de korte termijn zijn gaan letten, meent Volberda. 'Bedrijven hebben in de crisis gewerkt aan kostenreductie en productiviteitsverhoging. Dat is positief, maar de durf om anticyclisch te investeren ontbreekt nog. Dat komt doordat de aandeelhoudersoriëntatie sterk is toegenomen, al is dat door de kredietcrisis iets afgevlakt.'

De investeringen in innovatie zijn relatief laag in Nederland. Volgens de Lissabonagenda zou zowel de private als de publieke sector 1,5% van het bruto nationaal product in innovatie steken. In werkelijkheid stukt dat aandeel op de helft. Nederland blijft op het gebied van innovatie al jarenlang achter op de wereldwijde concurrentie-index van het World Economic Forum en moet genoegen nemen met een dertiende plaats.

Volberda vindt dat zorgwekkend, omdat innovatie nodig is om de wereldwijde economische machtsverschuivingen goed te doorstaan. Investeringen in innovatie zijn bovendien nodig omdat Nederland erg kwetsbaar is gebleken voor saneringen van buitenlandse bedrijven en verplaatsing van onderzoekscentra naar goedkopere landen.

[Terug naar overzicht](#)

© Copyright 2010 - Alle rechten voorbehouden. Geldvoorelkaar.nl is een geregistreerd handelsmerk.